

Ieguldījumu konta īpašie nosacījumi Latvijas nodokļu nerezidentiem 3/15/22

Vecākā konsultante nodokļu konsultāciju nodaļā, PwC Latvija
Tatjana Kļimoviča

Direktore nodokļu konsultāciju nodaļā, personāla un organizāciju pārveides pakalpojumu vadītāja Baltijā, PwC Latvija
Irēna Arbidāne

Iepriekš esam rakstījuši par ieviesto IIN režīmu ienākumiem no ieguldījumu konta, kas piemērojams no 2018. gada 1. janvāra. Esam aplūkojuši, kādas darbības būtu jāveic konta īpašniekam – fiziskai personai, lai varētu piemērot labvēlīgo IIN režīmu. Šajā rakstā piedāvājam iepazīties ar VID skaidrojumu par iespējām piemērot labvēlīgo IIN režīmu gadījumā, kad ienākumu no darījumiem ar finanšu instrumentiem gūst Latvijas nodokļu nerezidents.

IIN likuma regulējums

Vispārīgā gadījumā, ja fiziska persona iegulda finanšu līdzekļus vērtspapīros vai tirgojas ar tiem, tad saskaņā ar IIN likumu ienākumam, kas gūts no aktīvu pārdošanas, jāpiemēro 20% IIN. Taču, ja darījumos ar finanšu instrumentiem tiek izmantots ieguldījumu konts un izpildās IIN likuma 11.¹³ panta prasības, tad var piemērot labvēlīgu IIN režīmu. Proti, 20% likmi jāpiemēro tajā brīdī, kad no ieguldījumu konta izmaksātā naudas summa pārsniedz tajā iemaksāto summu. Tabulā ir atspoguļotas galvenās atšķirības starp abām IIN piemērošanas kārtībām:

	Vispārīgā IIN piemērošanas kārtība	Labvēlīgais IIN režīms
<i>Darījumu vērtēšana</i>	Katrs darījums jāvērtē atsevišķi. Darījumu izvērtēšana jāveic ik ceturksni.	Nav jāvērtē ieguldījumu kontā veiktie darījumi.
<i>Dividenžu, procentu ienākuma gūšana</i>	Jāvērtē, vai samaksāts UIN un IIN. Ja nav, tad jāziņo VID, iesniedzot gada ienākuma deklarāciju, un jāpiemēro IIN.	IIN piemēro tikai tad, kad naudu izņem no konta. Var atskaitīt nodokli, kas ieturēts dividenžu vai procentu ienākuma aprēķināšanas brīdī.
<i>IIN piemērošana peļņai no finanšu instrumentiem</i>	Ja vismaz viens darījuma rezultāts ir peļņa, tad jāiesniedz kapitāla pieauguma deklarācija (ceturkšņa vai gada atskaite atkarībā no ienākuma apmēra) un gūtā peļņa jāapliek ar IIN.	IIN nepiemēro, kamēr no ieguldījumu konta izmaksāto līdzekļu summa nepārsniedz iemaksāto summu.
<i>Administratīvais slogs</i>	Palielināts administratīvais slogs saistībā ar darījumu uzskaiti un deklarāciju iesniegšanu.	Samazināts administratīvais slogs saistībā ar darījumu uzskaiti un deklarāciju iesniegšanu.

Tā kā IIN likums nesniedz konkrētu skaidrojumu par to, vai labvēlīgais IIN režīms attiecas arī uz nerezidentiem, vēršamies VID, lai saņemtu skaidrojumu.

VID skaidrojums

VID apstiprināja, ka Latvijas nodokļu nerezidentam, veicot darījumus ar finanšu instrumentiem, ir tiesības izmantot labvēlīgo IIN režīmu, ja izpildās IIN likuma 11.¹³ panta prasības. Savu atbildi VID pamatojis ar to, ka IIN likuma normas neliedz piemērot ieguldījumu konta režīmu nerezidentiem.

Jāpiebilst, ka jautājums par īpašā IIN režīma piemērošanu ir aktuāls gadījumā, ja ienākuma izcelsmes valsts ir Latvija, piemēram, ienākums no Latvijas bankā atvērta ieguldījumu konta.

Svarīgi arī atzīmēt to, ka IIN likums nosaka, ka ieguldījumu konts jāreģistrē VID līdz tekošā gada 31.

decembrim. Piemēram, ja persona atvērta ieguldījumu kontu 2022. gada martā, tad, lai izmantotu labvēlīgo IIN režīmu, tas jāreģistrē VID līdz 2022. gada 31. decembrim.